

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Ilola, H. (2021) Keitä ne on ne opettajat? TAMKin johtoryhmäblogi, 25.11.2021.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkjohtoryhma/johtoryhma/keita-ne-on-ne-opettajat/>

Keitä ne on ne opettajat?

25.11.2021

Lokakuussa 2021 opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi Opettajan pedagogisia opintoja (60 op) koskevan selvityksen. Siinä Riitta Jyrhämä Helsingin yliopistosta tarkastelee opettajakelpoisuuden tuottavia opintoja ja niiden sisältöjä eri opettajankoulutuksissa. Selvityksen tavoitteena on arvioida, voidaanko puhua yhtenäisestä opettajankoulutuksesta.

Tämä herättää väistämättä kysymyksen, onko olemassa kansainvälistäkin mainetta saanutta suomalaisena näyttäytyvää opettajaosaamista?

Ammattikorkeakoululaki ei enää vuoden 2015 jälkeen ole edellyttänyt ammattikorkeakoulun opettajalta opettajan kelpoisuutta eli suoritettuja opettajaopintoja. Käytännössä kaikki ammattikorkeakoulut ovat linjanneet, että lehtorin tai yliopettajan tehtävään valittavalla pitää olla opettajan pedagogiset opinnot suoritettuna tai valmius suorittaa opinnot kolmen vuoden aikana. Näin on tilanne myös meillä TAMKissa. Opettajankoulutuksen lisäksi opettajalla täytyy olla ylempi korkeakoulututkinto (lehtori) tai jatkotutkinto (yliopettaja). Mikäli opettaja ohjaa ammatillisia opintokokonaisuuksia, edellytetään vähintään kolmen vuoden kokemusta tutkintoa vastaavassa tehtävässä. Melkoiset polut siis jokaisella ammattikorkeakoulun opettajalla!

Tutkintokoulutuksen, työelämäkokemuksen ja pedagogisen osaamisen liitto onkin ammattikorkeakoulujen vahvuus ja näitä kolmea kärkeä on mielestäni syytä ylläpitää myös opettajan uranaikaisen osaamisen kehittämisessä.

Opinnot mahdollisia ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa

Opettajan pedagogiset opinnot voi suorittaa joko ammattikorkeakoulussa (TAMK, JAMK, OAMK, HAMK ja Haaga-Helia) tai yliopistossa ((HY, ISY, JY, LY, OY, TaY, TY ja ÅA). Pedagogisten opintojen laajuus on kaikkialla sama, 60 op. Ammattikorkeakouluissa suoritetaan ammatillinen opettajankoulutus tai taidepedagoginen ammatillinen opettajankoulutus. Molemmat ovat tarjolla myös meillä: erillisinä opintoina TAMK Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa ja TAMK Musiikissa sisältyen osaksi musiikkipedagogi AMK-tutkintoa.

Yliopistoissa opinnot suoritetaan osana luokanopettajan opintoja ja aineenopettajan tai aikuisopettajan pedagogisina opintoina, sisältyen kandidaatti- tai maisterivaiheen opintoihin. Nämä kaikki opintomahdollisuudet löytyvät myös Tampereen yliopistosta. Esimerkiksi aikuisopettajan pedagogisia opintoja voi opiskella aikuisopetukseen suuntautuneina opintoina, yliopistopedagogisina opintoina ja terveystieteiden opettajan pedagogisina opintoina. Hmm, tähän tarkoittaa, että saman opettajan kelpoisuuden voi korkeakouluyhteisössä opiskella ainakin seitsemässä profiililtaan erilaisessa koulutuksessa. Ja lisäksi vielä varhaiskasvatuksen opettajat.

Mitä eroa opinnoilla on?

Opintojen sisällöt poikkeavat toisistaan Jyrhämän selvityksen ja oman kokemukseni mukaan huomattavasti. Keskeisenä erona on kuitenkin se, että ammattikorkeakoulun opettajaopinnot ovat osaamisperustaisia ja yliopistoissa opintojen kokonaisuus perustuu tieteenaloihin ja kasvatustieteen eri osa-alueisiin.

Erojen taustalla ovat myös säädöksistä johtuvat painotukset. Asetus ammattikorkeakouluista (18.12.2014/1129) määrittelee ammatillisen opettajankoulutuksen tavoitteet sekä opintojen rakenteen ja laajuuden. Tavoitteeksi on kirjattu, että opettajankoulutuksen suorittaneella on valmiudet ohjata erilaisten opiskelijoiden oppimista ja kehittää opetusalaansa ottaen huomioon työelämän ja ammattien kehittyminen. Nämä ovat hyvät tavoitteet, jotka ovat kestäneet aikaa!

Asetuksessa määritellään myös opintojen rakenne ja ammatillisiin opettajankoulutusopintoihin pitää sisällyttää kasvatustieteellisiä perusopintoja, ammattipedagogisia opintoja, opetusharjoittelua ja muita opintoja. Yliopistolaki asettaa opettajankoulutuksen tavoitteeksi valmiuksien antamisen opiskelijoille itsenäiseen toimintaan opettajana, ohjaajana ja kasvattajana. Yliopistolaki ei ulotu pedagogisten opintojen rakenteeseen, joten toteuttamismallit ovat varsin erilaisia jopa yhden yliopiston sisällä.

Voimmeko siis puhua yhtenäisestä opettajankoulutuksesta? Opintojen rakenteen tasolla eroavaisuuksia löytyy, samoin koulutuksen tuottamassa osaamisessa löytyy isojakoin painotuseroja. Yhteistä on kuitenkin luottamus opettajien, tulevien ja olevien, monipuoliseen ja korkeatasoiseen osaamiseen. Niitä ne on ne opettajat!

Kirjoittaja: Hanna Ilola, johtaja, TAMK Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Kielet ja viestintä, Matematiikka ja fysiikka, Musiikki